

بنام یزدان

سنگ نبشته های کرتیر موبدان موبد

(شامل متن پهلوی، حرف نویسی، برگردان فارسی و یادداشت)

گزارش:

دکتر داریوش اکبرزاده

نازیه

موسسه فرهنگی و انتشاراتی

۱۳۸۵

اکبرزاده، داریوش، ۱۳۴۷ -

سنگ نبشته های کرتیر موبدان موبد(شامل متن پهلوی، حرف نویسی، برگردان فارسی و یادداشت) / گزارش داریوش اکبرزاده. - تهران: پازینه: ۱۳۸۴. ۲۳۸ ص. مصور، نمونه.

ISBN: 964-9922-00-8: ۲۵۰۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

فارسی - پهلوی.

کتابنامه: ص. ۳ - ۱۶.

۱. کتیبه های کرتیر، الف.عنوان.

۴۶۰/۰۶

PIR ۲۰۸۴ / ی ۱۳

۸۴-۳۳۵۳۴

کتابخانه ملی ایران

عنوان کتاب: سنگ نبشته های کرتیر موبدان موبد.

• گزارش: دکتر داریوش اکبرزاده.

• ناشر: موسسه فرهنگی و انتشاراتی پازینه.

• لیتوگرافی: نقش آفرین

• چاپ: غزال

• صحافی: توسعه

• چاپ نخست: ۱۳۸۵.

• شمارگان: ۳۰۰۰

• بهاء: ۲۵۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، بزرگراه، کردستان؛ خ ۲۸ غربی (شمشاد)، پ ۶۶،

ک - پ: ۱۴۳۷۷، تلفن ۸۸۰۰۶۶۲۶، ۹۱۲۱۰۵۴۰۹۸.

حق چاپ محفوظ است

گفتار نما

گفتار	برگ
سخن نگارنده.....	۱
منابع.....	۳
پیش گفتار.....	۱۷
پیشینه ی پژوهشی.....	۱۹
کرتیر.....	۲۴
نگار برجسته های کرتیر.....	۳۰
سنگ نبشته های کرتیر.....	۳۳
گاه شماری سنگ نبشته ها.....	۳۴
نبشته ی سنگ نبشته ها.....	۴۲
حکم واگذاری.....	۴۳
زبان و سبک سنگ نبشته ها.....	۴۶
همانندی و برابری سنگ نبشته ها.....	۴۹
سنگ نبشته ی نقش رجب.....	۵۱
سنگ نبشته ی سر مشهد.....	۶۲
سنگ نبشته ی کعبه ی زرتشت.....	۸۱
سنگ نبشته ی نقش رستم.....	۹۲
سنجش سنگ نبشته ی نقش رستم با سر مشهد.....	۱۱۳
یادداشت.....	۱۵۳
شرح معراج.....	۲۰۸
نگار برجسته ی نقش رستم.....	۲۱۴

سخن نگارنده:

سنگ نبشته های کرتیر، ازدید موضوعی، تاریخ زبان فارسی، جغرافیا... یکی از مهم ترین سنگ نبشته های برجای مانده از روزگار ساسانی و از آن یک شخص نا پادشاه، اما بلند پایگاه با رده ی موبدان موبدی است.

تاکنون در باره ی هر چهار سنگ نبشته ی کرتیر، کاری جامع و کامل در کشور انجام نگرفته است و کارهای موجود نیز از آن پژوهشگران انیرانی است. با وجود این، بسیاری از دانشجویان ما یا از همان منابع انیرانی بی خبرند و یا امکان دسترسی برای همگان ممکن نیست و یا مشکلاتی دیگر وجود دارد!

از این روی بایسته دیدم تا نه تنها هر چهار سنگ نبشته را در یک دفتر بگنجانم، که دیدگاه های مهم پژوهشگران انیرانی را نیز برای آگاهی دانشجویان به فارسی برگردانم. با وجود این مدعی بدون لغزش بودن این کار نیستم. این کار بیشتر بر پایه ی کتاب "فلیپ ژینیو" یعنی: *Les Quatre Inscriptions Du Mage Kirdir* / 1991 استوار است؛ اما با توجه به اهمیت دیدگاه های "مکنزی"، مقاله ی دانشمندانه ی او با عنوان *Kirdir's Inscription / Iranische Denkmaler, lief 13, Reihe II / 1989* ترجمه شده است. هم چنین از مقاله ی شروو *Kirdir's Vision* / 1985 نیز در این کار بسی بهره برده ام.

از آن جا که روشن است که سنگ نبشته های سرمشهد و نقش رستم دو رونوشت از یک اصل اند و ژینیو و مکنزی (نک. پیشتر) نیز بارها بدان اشاره دارند، در این کتاب برای ترجمه ی سرمشهد از ترجمه ی مکنزی بهره برده ام؛ ترجمه ی مکنزی بر سنجش با سنگ نبشته ی نقش رستم و بازسازی استوار است؛ به عبارتی او تنها

یک ترجمه برای سرمشهد - نقش رستم ارائه کرده است. در دیگر ترجمه ها پیرو ترجمه های ژینیو هستم. ژینیو نیز تنها یک ترجمه برای هر سه سنگ نبشته ی کعبه ی زرتشت، نقش رستم و سرمشهد - از راه سنجش - آورده است.

برای نشان دادن ناهمانندی ترجمه های این دو دانشمند از این شیوه بهره گرفته ام. برش و بند بندی ترجمه های سنگ نبشته ی نقش رستم کار خود اینجانب است و هدف از آن یاری دادن به دانشجویان است؛

در یادداشت ها از حرف "ژ" یعنی ژینیو، "م" یعنی مکزی و "ش" یعنی شروو بهره برده ام. بدون گمان، بدون یآوری عزیزان زیر این کار شدنی نبود:

از سرکار خانم آرزو یحیی نژاد که بازخوانی متن را بر عهده گرفتند. از سرکار خانم سهیلا داود پور به جهت یآوریهای همیشگی، خانم نوری، خانم زهرا یاسری پور که صفحه آرایی این کار را عهده دار بودند، خانم شیرخدایی؛ مسئول کتابخانه موزه، آقای دکتر چرتی (دانشگاه رم)، انجمن فرهنگی فرانسه در تهران.

از جناب آقای شریعت زاده مدیر موسسه ی انتشاراتی و فرهنگی پازینه که چون همیشه با بزرگواری رنج چاپ این کار را بر عهده گرفتند.